

PAARDENPASPOORT, WAAROM?

*Op dit moment is er geen duidelijk
inzicht in hoeveel paarden er zijn in
Nederland en waar precies.*

Ieder paard en iedere pony in Nederland moet een paardenpaspoort hebben. Wat houdt zo'n paspoort in en waarom is het nodig?

TEKST: **MARIANNE SLOET** FOTO: **REMCO VEURINK**

Het paardenpaspoort dient diverse doelen: het identificeren van het paard, bijhouden van alle vaccinaties, het registreren of het paard wel of niet voor de slacht bestemd is en het bijhouden van bepaalde medicijnen (diergeneesmiddelen) zolang het paard niet uitgesloten is voor de slacht.

WANNEER EEN PASPOORT?

Het paspoort is geen eigendomsbewijs, maar uitsluitend een identiteitsbewijs. Elk veulen krijgt voor het wordt gespeend (voor de leeftijd van zes maanden) een paardenpaspoort. Doorgaans wordt dit paspoort aangevraagd nadat de veulenschetser van het betreffende stamboek, die ook paardenpaspoortconsulent is, het veulen heeft geschetst en van een chip (transponder) heeft voorzien. Ook de dierenarts kan een aanvraag voor een paspoort indienen bij een stamboek of bij de KNHS. Het nummer van de transponder en het nummer in het paardenpaspoort moeten corresponderen.

VACCINATIES

In het paspoort zijn er voor de dierenarts twee plaatsen om vaccinaties in te vullen. Eén plaats is voor influenza en alle combinatievaccinaties waar ook influenza in zit. De influenza-vaccinaties worden namelijk op wedstrijden en keuringen gecontroleerd en de eisen zijn zeer strikt. Ieder paard moet voor influenza een basisvaccinatie hebben met ten minste 21 dagen en niet meer dan 92 dagen tussen twee vaccinaties. Vervolgens is het vanwege het opbouwen van een goede weerstand verstandig binnen 6-7 maanden een derde vaccinatie (eerste booster) te geven. Bij de FEI is deze booster verplicht voor alle deelnemende paarden. Alleen paarden die voor 1 januari 2005 al de twee basisvaccinaties hadden gekregen, zijn hiervan vrijgesteld. Vervolgens moet het paard ieder jaar opnieuw worden gevaccineerd (geboosterd). Dit mag eventueel ieder jaar op precies dezelfde datum. Wanneer het paard deelneemt aan internationale (FEI-)wedstrijden, moet

**Het paardenpaspoort
is een identiteitsbewijs,
geen eigendomsbewijs**

Goede identificatie & registratie is van groot belang

MARIANNE SLOET

Het inbrengen van een chip in de linker kant van de paardenhals.

het paard ten tijde van de wedstrijd een vaccinatie hebben die niet ouder is dan 6 maanden + 21 dagen. Als een paard FEI-wedstrijden loopt, komt dit neer op tweemaal per jaar vaccineren. Verder mag een paard niet in de laatste week voor een wedstrijd worden gevaccineerd. De KNHS houdt hier zes dagen aan en de FEI zeven dagen. Bij de KNHS mag de laatste vaccinatie ten tijde van de wedstrijd niet langer dan één jaar geleden zijn gegeven. De KNHS eist dat het stickertje dat bij de vaccinatie hoort, in het paspoort wordt geplakt. Het inschrijven van een vaccinatie moet ook altijd vergezeld gaan van de datum en handtekening en stempel van de dierenarts. Alle vaccinaties waar geen influenza bij zit, moet de dierenarts noteren op de pagina 'Vaccinaties anders dan influenza'. Sommige fokbedrijven eisen bijvoorbeeld dat merries tegen EHV-1 (rhinopneumonie) zijn gevaccineerd.

SLACHT

Voor de Nederlandse wet zijn alle paarden slachtdieren tenzij de eigenaar en/of dierenarts in het paspoort aangeeft dat het paard 'nooit meer voor de slacht in aanmerking komt'. Hiervoor is een speciale pagina. Als er geen aantekening in het paspoort staat over slachten, wordt er bij een eventuele controle van uitgegaan dat het paard een slachtpaard is. Dit houdt in dat de dierenarts gebruik van bepaalde medicijnen in het paspoort moet noteren en dat de eigenaar alle logboekformulieren van

de dierenarts (vaak de rekeningen waar ook de wachttijden van de diergeneesmiddelen op vermeld staan) gedurende vijf jaar moet bewaren. Voordat de eigenaar tekent voor 'nooit meer slachten' moet dit worden overlegd met de paardenverzekering als het paard is verzekerd. Zij kunnen dan immers het paard, als het moet worden overgenomen, niet meer laten slachten.

MEDICIJNEN

Het komt steeds vaker voor dat een dierenarts om het paspoort van het paard vraagt en met de eigenaar wil overleggen of die zijn paard wel of niet als slachtdier beschouwt. Dit kan namelijk invloed hebben op de medicijnkeuze. Er worden in de paardengeneeskunde vier groepen diergeneesmiddelen (medicijnen) toegepast:

1. medicijnen die geregistreerd zijn voor paarden en een bepaalde wachttijd voor het slachten hebben
2. medicijnen die niet geregistreerd zijn voor paarden, maar wel voor andere slachtdieren (runderen, schapen, geiten, varkens of kippen) en waarvoor een wachtermijn tot slachten bekend is (minimaal 28 dagen, maar soms veel langer)
3. medicijnen die, indien dat écht nodig is, bij paarden mogen worden gebruikt met een wachtermijn tot slachten van zes maanden (de zogenaamde zes maandenlijst)
4. medicijnen waar geen wachttijd voor kan worden bepaald, of omdat die medicijnen gevaarlijk zijn voor de consument als ze nog in het vlees zouden zitten, of omdat het risico bij humane consumptie niet is vastgesteld. Als deze medicijnen worden gebruikt, mag het paard nooit meer worden geslacht. Ook deze medicijnen mogen alleen bij uitzondering worden gebruikt.

Bij gebruik van medicijnen uit de groepen 1 en 2 is een dierenarts verplicht de eigenaar schriftelijke informatie te geven over deze diergeneesmiddelen en de wachttijd. Dit kan in de vorm van een logboekformulier of een rekening met wachttijden. De dierenarts moet de medicijnen uit groep 3 inschrijven in het paspoort van paarden die nog mogen worden geslacht. Als het paard ongeschikt is gemaakt voor de slacht, hoeft het gebruik van deze groep medicijnen niet te worden geadmistriseerd in het paspoort. Medicijnen uit groep 4 mogen alleen worden gegeven als het paard de aantekening 'nooit meer slachten' in het paardenpaspoort heeft staan. Meestal schrijven veterinaire specialisten de medicijnen uit de groepen 3 en 4 voor. Ook deze dierenartsen zijn verantwoordelijk voor de administratie van en informatie over voorgeschreven en toegediende diergeneesmiddelen en de consequenties die daaraan verbonden zijn. Daarom zullen klinieken (ook de Universiteitskliniek voor Paarden) dit punt met de eigenaar bespreken, ook al is die daar op dat moment doorgaans absoluut niet in geïnteresseerd. Het recente vleeschandaal heeft aangetoond hoe belangrijk het is dat alle dierenartsen de administratieregels rondom medicijnen ook bij paarden zeer strikt naleven.

GEEN PAGINA'S VOOR MEDICIJNEN

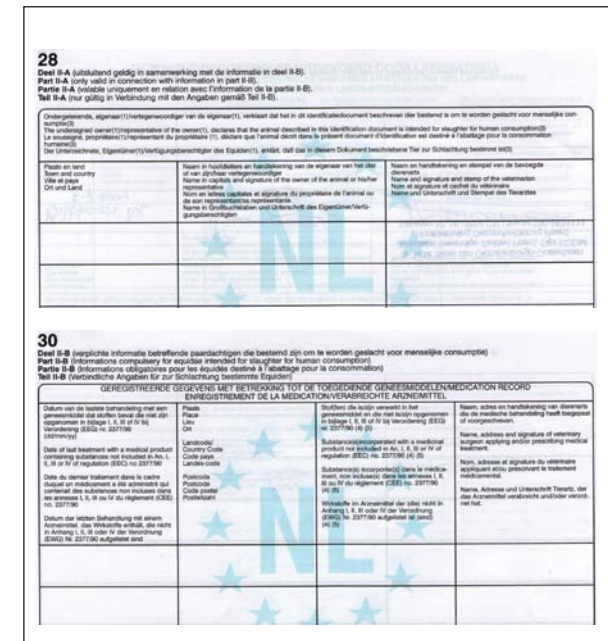
Vanaf juli 2000 moeten er pagina's voor diergeneesmiddelen in een paardenpaspoort zitten. In paspoorten van vóór 2004 is dit vaak later toegevoegd door middel van een inlegvel. Het aanvragen van een dergelijk vel was mogelijk tot 1 juli 2009. Een paardenpaspoort zonder pagina's voor medicijnen c.q. zonder inlegvel is formeel ongeldig en moet opnieuw worden aangevraagd. Dit nieuwe paspoort is dan altijd 'nooit meer slachten'. Hetzelfde geldt wanneer een paardenpaspoort zoekraakt. Als de identiteit van het paard nog wel met zekerheid is vast te stellen, wordt een duplicaat-paspoort verstrekt, is de identiteit niet met zekerheid vast te stellen wordt een vervangend paspoort verstrekt. In beide gevallen mag het paard nooit meer in de voedselketen terecht komen. In het bijzondere geval dat bij een duplicaatpaspoort het medicijngebruik kan worden aangetoond, bijvoorbeeld bij een FEI-sportpaard waar de FEI een nieuw paspoort voorschrijft omdat het oude 'vol' is of bij een dekhengst die onder controle op een wincentrum staat, kan het paard geschikt blijven voor humane consumptie. De wachtermijn is dan 6 maanden na afgifte van het duplicaat.

WACHTTIJDEN

In Nederland komt doping in de wedstrijd sport gelukkig maar zelden voor. Wat af en toe wel voorkomt zijn medicatiefouten. De FEI maakt duidelijk onderscheid tussen middelen die zij als 'doping' beschouwt (*banned substances*) en middelen die zij als 'ongeoorloofde medicatie' beschouwt (*controlled substances*). De laatste middelen zijn gewone medicijnen die mogen worden gebruikt, maar waarmee het paard geen wedstrijden mag lopen. Wachttijden voor de sport zijn vaak (veel) langer dan wachttijden voor de slacht. Het is dus verstandig dit goed met de dierenarts te bespreken. De KNHS volgt de dopingregels van de FEI volledig (zie www.knhs.nl/kenniscentrum/reglementen/algemene-reglementen/ongeoorloofde-middelen-paard en www.feicleansport.org).

LASTIG AL DIE REGELS?

Alle regels zijn soms best lastig en er zijn mensen die vinden dat paarden misschien maar helemaal niet meer geslacht moeten worden. Hier spelen allerlei overwegingen een rol. Veel landen hebben andere gewoonten. Bijvoorbeeld in Frankrijk en Italië wordt veel paardenvlees gegeten. Paarden zijn grote dieren en als er geen medicijnen (meer) in zitten, is het vlees prima te gebruiken. Slachten, mits correct volgens de regels uitgevoerd, en natuurlijk niet na een dieronwaardig transport, is voor het dier waarschijnlijk niet veel anders dan een overdosis slaapmiddel door een dierenarts toegediend. Het kostenaspect speelt hierbij ook een rol. Bij slachten brengt het paard nog wat op en bij laten inslapen zijn er aanzienlijke kosten voor de slaapmiddelen, de dierenarts en de afvoer. In Amerika werd het slachten van paarden in 2006 verboden. In 2011 is een begin gemaakt dit terug te draaien omdat het slachtverbod aantoonbaar bleek te leiden tot zeer grote aantasting van paardenwelzijn (vervoeren naar Canada of Mexico, loslaten in de woestijn, enzovoort). Het is nog altijd een punt van (politiek) debat.

De medische verklaring, deel 2A en 2B, zoals die is te vinden in een paardenpaspoort.

TOEKOMST

Een goede identificatie en registratie van alle paarden in Nederland is niet alleen van belang in het kader van de voedselveiligheid, maar ook voor het goed kunnen handelen bij het uitbreken van een besmettelijke paardenziekte. Op dit moment is er geen duidelijk zicht op hoeveel paarden er nu eigenlijk zijn in Nederland en waar precies. Als bijvoorbeeld vaccins nodig zouden zijn voor Westnijlvirus of Afrikaanse Paardenpest, dan is er op dit moment slechts een zeer grove schatting van het aantal paarden in ons land. Dit is iets waar al hard aan wordt gewerkt en waar iedereen zijn steentje aan kan en moet bijdragen. Op dit moment is de houder immers in overtreding als die een paard op stal of in het land heeft zonder paardenpaspoort. Daarom vragen pensionstallen en paardenklinieken om het paardenpaspoort. Ook tijdens paardentransport dient de chauffeur het paardenpaspoort bij zich te hebben. ■

De chauffeur moet altijd het paardenpaspoort bij zich hebben

KNHS-PASPOORTACTIE
Bij de KNHS loopt de Zomerkriebelsactie, met flinke kortingen op nieuwe paspoorten. Deze actie geldt tot 1 oktober. Meer informatie vind je op Organisatie-nieuws in deze Paard&Sport en op www.knhs.nl/paspoortactie.